DOI: https://doi.org/10.35774/econa2023.04.143 **JEL classification: G10, O16, E44**
UDC: 658.562:336.76

Тетяна КЛАДНИЦЬКА
кандидат економічних наук,
доцент,
кафедра обліку та фінансів,
Університет економіки і підприємництва, Україна
ORCID ID: 0000-0003-4216-6431

Ірина АРТІМОНОВА
кандидат економічних наук,
доцент,
кафедра фінансів, банківської справи та страхування,
Білоцерківський національний аграрний університет, Україна
ORCID ID: 0000-0003-1054-1356

Ірина КЕМЕНЯШ
кандидат економічних наук,
доцент,
кафедра обліку та фінансів,
Університет економіки і підприємництва, Україна
ORCID ID: 0009-0008-5125-7101

Надія СВИНОУС
доктор філософії в галузі менеджменту,
асистент,
кафедра обліку та фінансів,
Університет економіки і підприємництва, Україна
ORCID ID: 0000-0003-3640-0519

ОРГАНІЗАЦІЙНІ ПІДХОДИ ДО ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ ФІНАНСОВОГО КОНТРОЛІНГУ В ДІЯЛЬНОСТІ УЧАСНИКІВ ФІНАНСОВОГО РИНКУ

АНОТАЦІЯ

Вступ. Для сучасної економіки характерно впровадження інтегрованих систем управління бізнес-процесами, що дозволяють оптимізувати процес прийняття та контролю управлінських рішень на основі формування та використання інформаційно-аналітичної моделі, що сприяє оптимальному використанню інвестиційних ресурсів підприємства у довгостроковій перспективі. У цьому при регулюванні процесів фінансового ринку виникає гостра необхідність впровадження системи контролінгу, що дозволяє врахувати зазначені вище обставини і побудувати систему ефективного управління інвестиційними ресурсами.

© Тетяна Кладницька, Ірина Артімонова, Ірина Кеменяш, Надія Свиноус, 2023

Отримано: 02.11.2023 р. **Рекомендовано до друку:** 25.11.2023 р. **Опубліковано:** 06.12.2023 р.

Ця стаття розповсюджується на умовах ліцензії Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0, яка дозволяє необмежене повторне використання, розповсюдження та відтворення на будь-якому носії, за умови правильного цитування оригінальної роботи.

Як цитувати: Кладницька Т., Артімонова І., Кеменяш І., Свиноус Н. Організаційні підходи до формування системи фінансового контролінгу в діяльності учасників фінансового ринку. *Економічний аналіз.* 2023. Том 33. № 4. С. 143-149. DOI: https://doi.org/10.35774/econa2023.04.143

Мета. На основі узагальнення дослідження науковців та практичного досвіду суб'єктів господарювання запропонувати практичні рекомендації щодо формування системи фінансового контролінгу для учасників фінансового ринку.

Метод (методологія). Для вирішення завдань були використані методи системного аналізу та теоретичного узагальнення, компаративного аналізу та синтезу, історико-логічний та функціонально-системного підходу.

Результати. Концепція фінансового контролінгу, запропонована автором, визначає фінансовий контролінг як систему процесного типу, що є механізмом взаємопов'язаних, взаємодоповнюючих елементів для реалізації мети функціонування економічного суб'єкта – підвищення ефективності функціонування економічного суб'єкта в умовах зовнішнього середовища, що постійно змінюється, а також максимізація власності його акціонерів.

Ключові слова: фінансовий контролінг; фінансовий ринок; суб'єкт господарювання; бізнес-процес; контроль.

Вступ

Для сучасної економіки характерно впровадження інтегрованих систем управління бізнес-процесами, що дозволяють оптимізувати процес прийняття та контролю управлінських рішень на основі формування та використання інформаційно-аналітичної моделі, що сприяє оптимальному використанню інвестиційних ресурсів підприємства у довгостроковій перспективі. У цьому при регулюванні процесів фінансового ринку виникає гостра необхідність впровадження системи контролінгу, що дозволяє врахувати зазначені вище обставини і побудувати систему ефективного управління інвестиційними ресурсами.

Керівники багатьох вітчизняних підприємств зацікавлені у реформуванні системи управління всередині підприємства, у тому числі і на базі контролінгу інвестиційних процесів.

На відміну від контролю та внутрішнього аудиту контролінг орієнтований на майбутні результати інвестиційної та іншої діяльності підприємства та не пов'язаний з документарною перевіркою минулих результатів. Тому вивчення питань контролінгу процесів фінансового ринку в сучасній економіці України є актуальною темою дослідження, що вимагає серйозного наукового підходу, оскільки контролінг інвестиційних процесів є новою концепцією управління інвестиційною діяльністю підприємства на фінансовому ринку.

Наукові дослідження різних аспектів контролінгу знайшли відображення в працях таких вітчизняних і зарубіжних економістів, як А. Дайле, І. Давидович, Р. Долинська, П. Єгоров, С. Івахненков, В. Івашкевич, А. Кармінський, Е. Майер, Р. Манн, С. Науменкова, М. Пушкар, С. Фалько, Х. Фольмут, Д. Хан, П. Хорват, Г. Швиданенко, С. Юсупова та ін. Однак залишається чимало суперечностей, пов'язаних як із трактуванням суті фінансового контролінгу, так і методів його використання у практиці функціонування учасників фінансового ринку.

Мета статті

Мета статті – на основі узагальнення дослідження науковців та практичного досвіду суб'єктів господарювання запропонувати практичні рекомендації щодо формування системи фінансового контролінгу для учасників фінансового ринку.

Виклад основного матеріалу дослідження

Загальний обсяг випусків емісійних цінних паперів, зареєстрованих Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку у січні-грудні 2022 року, становив 57,45 млрд грн, що менше на 54,94 млрд грн порівняно з відповідним періодом 2021 року (112,39 млрд грн).

Протягом січня-грудня 2022 року Комісією зареєстровано 20 випусків акцій на суму 35,05 млрд грн. Порівняно з аналогічним періодом 2021 року обсяг зареєстрованих випусків акцій зменшився на 7,84 млрд грн.

Протягом січня-грудня 2022 року обсяг випусків інвестиційних сертифікатів пайових інвестиційних фондів, зареєстрованих Комісією, становив 1,37 млрд грн, що менше

на 6,15 млрд грн порівняно з даними за аналогічний період 2021 року.

Протягом січня-грудня 2022 року обсяг випусків акцій корпоративних інвестиційних фондів, зареєстрованих Комісією, становив 19,00 млрд грн, що менше на 31,90 млрд грн порівняно з даними за аналогічний період 2021 року.

Кількість внесених в ЄДРІСІ корпоративних інвестиційних фондів та пайових інвестиційних фондів з початку року за станом на 31.12.2022 становило 70 інститутів спільного інвестування, серед них: 63 корпоративних інвестиційних фондів; 7 пайових інвестиційних фондів.

У грудні 2022 року вилучень з ЄДРІСІ пайових та корпоративних інвестиційних фондів не відбувалося.

Нині перед учасниками фінансового ринку постає одну з основних цілей – максимізувати акціонерну власність у довгостроковій перспективі. Оцінка досягнення поставленої мети може бути проведена шляхом застосування різних фінансових показників (індикаторів), що у свою чергу дає можливість декомпозувати мету на її складові (завдання), а також виконати оцінку ефективності функціонування кожного окремого структурного підрозділу та бізнес-процесу компанії.

Їх застосування призводить до необхідності поділу менеджменту між його різними рівнями, а також використання великого обсягу інформації та до необхідності розробки відповідної адекватної тимчасовим запитам концепції контролінгу, що координує функціонування всіх структурних елементів учасників фінансового ринку та надає їм інформаційну та аналітичну.

Аналіз точок зору фахівців з питань контролінгу дозволяє зробити висновок про те, що він буде об'єктивною основою для кількісної оцінки показників діяльності економічних суб'єктів, так як економічні взаємовідносини у своїй сукупності, які мають місце при формуванні, розподілі і використання різних фінансових ресурсів дозволяють кількісно оцінити бізнес-процеси, тобто. Фінанси мають властивість кількісно оцінити бізнес-процеси. Тому логічно запровадити термін «фінансовий контролінг», що дозволяє аналізувати, кількісно оцінювати, розробляти та коригувати процедури контролінгу для підвищення ефективності його функціонування. Дане поняття дозволяє забезпечити єдність функцій контролінгу, таких як моніторинг, інформаційне забезпечення, контроль, аналіз, їх координацію та інтеграцію, а також здійснити оцінку досягнутих результатів, понесених втрат, втрачених можливостей з використанням грошових одиниць виміру, дозволяючи перевести процес управління на більш високий якісний рівень .

Узагальнення досліджень науковців, щодо розуміння сутності поняття «фінансовий контролінг» дозволяє зробити висновок про те, чи немає єдності в думках, що таке фінансовий контролінг. Одні стверджують про тотожність понять «фінансовий контролінг» і «фінансовий контроль» [1], інші стверджують, що фінансовий контролінг одна із елементів системи управління фінансами економічного суб'єкта. Існує і думка про те, що фінансовий контролінг – «внутрішньофірмовий бізнес-процес, спрямований на досягнення кінцевих цілей підприємства, що включає аналіз, інформаційне забезпечення, планування та контроль, а також зміна методології управління та поведінки компанії (при необхідності) та облік психологічних аспектів менеджменту» [2].

Серед найбільш актуальних точок зору щодо фінансового контролінгу можна назвати точку зору М. О. Горик-Чубатюка, який стверджує, що фінансовий контролінг – підсистема контролінгу, що дозволяє забезпечувати ліквідність економічного суб'єкта [3]. Погоджуючись з цією точкою зору, можна запропонувати розглядати фінансовий контролінг як процес, який здійснюється для того, щоб забезпечити постійну фінансову рівновагу в діяльності будь-якого економічного суб'єкта, в т. ч. та підприємства, що з погляду автора є базовою умовою успішного розвитку компанії.

Узагальнюючи вище сказане відзначимо, що фінансовий контролінг слід розглядати як кількісно виражений через фінансові ресурси процес, що здійснюється безперервно, спрямований на підтримку системи управління в інформаційно-аналітичних, методичних та інструментальних аспектах для того, щоб

забезпечити виконання поставлених цілей, що забезпечує ефективність діяльності в короткостроковій та довгостроковій перспективі, використовуючи при цьому аналіз альтернативних варіантів використання наявних у розпорядженні економічного суб'єкта ресурсів, у тому числі фінансових.

Стратегічний фінансовий контролінг має на меті рішення наступної основної мети – забезпечення менеджменту економічного суб'єкта якісною інформацією для прийняття ефективних управлінських рішень, у т. ч. за можливими пріоритетними напрямками розвитку стратегії підприємства, а також розробка багатоваріантних сценаріїв та рекомендацій, спрямованих на усунення можливих відхилень, а також оптимізацію витрат.

Оперативний фінансовий контролінг як своєї мети називає забезпечення виживання компанії у процесі моніторингу її діяльності до тих стратегічних цілей, що були поставлені менеджментом компанії, отже – забезпечення прийняття своєчасних управлінських рішень, вкладених у оптимізацію співвідношення «витрати-прибуток» [4].

Виникнення небажаної ситуації у діяльності учасників фінансового ринку можна встановити, здійснюючи процедури порівняння (співставлення), і навіть аналізу тенденцій розвитку. Застосування процедур прогнозування ситуацій на майбутнє, а також моніторингу в поточному періоді дасть можливість запобігати настанню кризових ситуацій, оперативно їх виявляти та застосовувати коригувальні впливи, спрямовані на усунення даних небажаних ситуацій, а також зменшення їх негативного впливу на діяльність економічного суб'єкта .Як інструментарій фінансовий контролінг використовує розробку ймовірнісних сценаріїв та відповідних заходів для запобігання та покращення діяльності компанії, тим самим своєчасно виявляє критичні ситуації та надає компанії додаткові можливості для дій. Отже, було б актуальним розглядати фінансовий контролінг як деякий інструмент ризик-менеджменту щодо запобігання факторам ризику для діяльності суб'єктів господарювання, ігнорування якого може спричинити втрату ефективності діяльності економічного суб'єкта. Тому як результат функціонування фінансового контролінгу слід назвати його рекомендації для досягнення економічним суб'єктом поставленої мети, у тому числі й мінімізації ймовірності настання негативних подій у діяльності компанії.

Як останній елемент процесу, фінансовий контролінг дозволяє економічно обґрунтувати запропоновані заходи та стратегічні альтернативи з метою забезпечити ефективність функціонування економічного суб'єкта та досягти поставлених цілей.

Таким чином, фінансовий контролінг можна розглядати як особливу концепцію інформаційної підтримки та економічного обґрунтування ймовірнісних сценаріїв та можливих заходів з метою їх запобігання, використовуючи при цьому методи та прийоми аналізу, а також забезпечення ефективності діяльності компанії, проводячи постійний моніторинг просування суб'єкта господарювання до поставлених цілей на фінансовому ринку. Незважаючи на те, що концепція фінансового контролінгу є досить молодою і не повністю сформованою, до суті поняття «фінансовий контролінг» застосовується системний підхід. Так, В. І. Криленко представляє фінансовий контролінг у вигляді системи процесного типу, яка не обмежена у просторі та має властивості повторюваності та циклічності [5].

Функціонування фінансового контролінгу як процесу реалізації системи контролю можна розглядати у вигляді сукупності певного алгоритму діяльності його бізнес-процесів, а також тих фінансових ресурсів, які має економічний суб'єкт, і які є відновлюваними в часі і є його основними компонентами.

Узагальнюючи вищесказане, можна назвати, що потенціал фінансового контролінгу дозволяє суб'єкту господарювання забезпечувати ефективність його життєдіяльності, тобто. визначати оптимальну траєкторію розвитку діяльності економічного суб'єкта та здійснювати оперативне реагування та коригування у відповідь на постійну зміну зовнішнього середовища. За допомогою системи фінансового контролінгу:

– акумулюються потоки інформації, які містять у тому числі інформацію про наявність небажаних відхилень;

- здійснюються моніторинг достовірності інформації, що отримується, а також відповідності діяльності учасників фінансового ринку цільовій установці;
- здійснюється моніторинг змін довкілля;
- розробляються рекомендації, спрямовані на коригування та вибір можливих альтернатив у сформованих умовах, беручи до уваги стан зовнішнього та внутрішнього середовища суб'єкта господарювання;
- реалізується запуск процесу саморегуляції, який має бути безперервним у часі та сприяти тому, щоб діяльність компанії швидко адаптувалася до умов зовнішнього середовища, що змінюється.

Мета системи фінансового контролінгу спрямована на те, щоб об'єднати аналітичну обробку інформації, отриманої з різних джерел, можливе коригування та розрахунок альтернативних варіантів, здійснення постійного моніторингу, а також використання, отриманих під час здійснення фінансового контролінгу, результатів з метою розробки управлінських рішень. В основі системи фінансового контролінгу лежить аналітична обробка інформації, отриманої з різних джерел (даних управлінського та статистичного обліку, технічна та ін. інформація), регулювання якої здійснюється за допомогою нормативно-правового, методичного та організаційного забезпечення за підтримки наявних ресурсів компанії (фінансових, трудових , матеріальних).

Для забезпечення ефективності функціонування системи фінансового контролінгу необхідно її структурувати складові елементи. Вони можуть бути різними залежно від професійної думки керівництва та представників власників підприємства, а також від особливостей його діяльності. У теоретичних аспектах виділення елементів системи фінансового контролінгу використовують різні критерії класифікації, наприклад, це можуть бути різні структурні підрозділи економічного суб'єкта тощо. Обґрунтовуючи організаційно – економічний механізм системи фінансового контролінгу, Ю. В. Алескерова [6] виділяє такі його елементи:

- цільові орієнтири (місія, стратегічні, тактичні та оперативні цілі промислового підприємства);
- наукові підходи (основні – системний, комплексний та ін; додаткові - динамічний, відтворювальний та комп'ютерний);
- методологічні принципи (відповідність цілей та функцій контролінгу, в т. ч. фінансового, економічність, оптимальність, безперервність та ін.);
- функції («наскрізні» – відповідні функцій менеджменту підприємства; специфічні функції – сервісна, методична, аналітична, облікова та ін.).
- забезпечення виконання функцій та досягнення цілей системи фінансового контролінгу;
- методи – спрямовані на досягнення цілей та завдань;
- сукупність методик, які забезпечують організацію та функціонування системи фінансового контролінгу;
- інформаційне забезпечення.

Дослідження економічної літератури дозволило зробити висновок про відсутність обґрунтування поняття «система фінансового контролінгу», тому проведення уточнення та систематизації даного поняття є актуальним.

З погляду Л. А. Костирка, система фінансового контролінгу є механізмом застосування процедур, які необхідні формування оптимальних рекомендацій для поліпшення функціонування суб'єкта фінансового ринку на різних етапах його життєвого циклу з урахуванням наявної інформації про стан зовнішнього та внутрішнього середовища підприємницької структури. У ході функціонування елементи системи внутрішнього контролю взаємодіють, надаючи при цьому взаємний вплив один на одного, тому можна сказати, що система фінансового контролінгу - само розвиваюча та саморегульована. Вважаємо, що до перерахованих вище елементів системи фінансового контролінгу можна віднести:

- систему показників, яка дозволяла б з одного боку ставити цілі та завдання конкретному структурному підрозділу, з іншого – проводити оцінку ефективності їх функціонування, а також оцінку

функціонування окремих бізнес-процесів підприємства;
- дорожню карту здійснення бізнес-процесів, яка дозволяла б у режимі реального часу не тільки здійснювати спостереження та контроль функціонування кожного бізнес-процесу суб'єкта господарювання – учасника фінансового ринку, а й забезпечувала б взаємозв'язок стратегічних та оперативних стратегій розвитку учасників фінансового ринку, оперативного функціонування та контролю операційних бізнес-процесів при здійсненні гнучкого планування та швидкого реагування на можливі відхилення, що виникають у факторах зовнішнього середовища.

Таким чином, суб'єкт господарювання доцільно розглядати як живу систему, що постійно змінюється під впливом різних факторів зовнішнього та внутрішнього середовища, що інтегрує науку у виробництво.

Висновки та перспективи подальших досліджень

Концепція фінансового контролінгу, запропонована автором, визначає фінансовий контролінг як систему процесного типу, що є механізмом взаємопов'язаних, взаємодоповнюючих елементів для реалізації мети функціонування економічного суб'єкта - підвищення ефективності функціонування економічного суб'єкта в умовах зовнішнього середовища, що постійно змінюється, а також максимізація власності його акціонерів. До загальновизнаних принципів ефективності фінансового контролінгу, і, насамперед, організаційно-методичним принципам (цільова спрямованість, наявність кількісних стандартів, економічність та ін.) пропонуємо включити принципи:
- багатоваріантність дорожніх карт розвитку складних підприємницьких структур, що дозволить забезпечити фінансову рівновагу в умовах зовнішнього середовища, що постійно змінюється, в якому функціонує економічний суб'єкт;
- ситуативне реагування під час здійснення постійного моніторингу, що забезпечує захист функціонування компанії у разі виникнення сигналів про високу ймовірність ризикових ситуацій, а також пропонує у разі потреби варіанти дій щодо зменшення ступеня ризику;
- концентрація уваги на бізнес-процеси, що дозволить системі фінансового контролінгу генерувати раціональні та ефективні пропозиції, спрямовані на покращення функціонування економічного суб'єкта, але при цьому здійснювати контроль за економічною ефективністю бізнес-процесів.

Підсумовуючи вищесказане, можна відзначити, що дана концепція фінансового контролінгу, заснована на здійсненні постійного моніторингу та контролю бізнес-процесів, забезпечує багатоваріантність дорожніх карт розвитку складних підприємницьких структур, ситуативне реагування на негативні для суб'єкта підприємницької діяльності зміни зовнішнього середовища, а також концентрацію уваги на бізнес-процеси, що сприятиме ефективності діяльності учасників фінансового ринку.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Корбутяк А. Г. Шевчук Ю. О. Фінансовий контролінг як складник управління фінансами підприємства. Науковий вісник Ужгородського національного *університету. Серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство*. 2021. Вип. 39. С. 89-94.
2. Іщенко Н. А. Фінансовий контролінг як інструмент управління фінансовим потенціалом підприємства. *Науковий вісник Львотної академії. Серія: Економіка, менеджмент та право*. 2022. Вип. 7. С. 45-50.
3. Горик-Чубатюк М. О., Добровольська О. М. Фінансовий контролінг як ефективний інструмент у менеджменті. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія: Економічні науки*. 2017. Вип. 22(1). С. 90-92.
4. Демчук Н. І., Ткаченко Г. А. Фінансовий контролінг як ключовий елемент в забезпеченні економічної безпеки підприємства. *Науковий вісник Івано-Франківського національного технічного університету нафти і газу. Серія: Економіка та управління в нафтовій і газовій промисловості*. 2019. № 1. С. 155-162.

5. Криленко В. І., Данік Н. В., Кольченко С. П. Фінансовий контролінг як прогресивна форма внутрішнього контролю підприємства. *Молодий вчений*. 2019. № 2(1). С. 267-269.

6. Алескерова Ю. В., Шиманська О. П. Фінансовий контролінг на підприємствах малого бізнесу. *Економічний вісник Запорізької державної інженерної академії*. 2017. Вип. 6(2). С. 52-56.

7. Рудика В. І., Майборода О. В., Майборода О. Є., Москаленко Г. І. Фінансовий контролінг в системі менеджменту підприємства. *Економічний простір*. - 2017. № 120. С. 140-151.

8. Костирко Л. А., Середа О. О. Фінансовий контролінг регулювання діяльності підприємств. *Часопис економічних реформ*. 2017. № 2. С. 69-76.

REFERENCES

1. Korbutyak, A. G., and Shevchuk, Yu. O. (2021). Financial controlling as a component of enterprise financial management. Scientific *Bulletin of the Uzhhorod National University. Series: International economic relations and the world economy*, 39, 89-94. [in Ukrainian].

2. Ishchenko, N. A. (2022). Financial controlling as a tool for managing the financial potential of an enterprise. *Scientific Bulletin of the Flight Academy. Series: Economics, management and law*, 7, 45-50. [in Ukrainian].

3. Horyk-Chubatiuk, M. O., and Dobrovolska, O. M. (2017). Financial controlling as an effective tool in management. *Scientific Bulletin of Kherson State University. Series: Economic sciences*, 22(1), 90-92. [in Ukrainian].

4. Demchuk, N. I., and Tkachenko, G. A. (2019). Financial controlling as a key element in ensuring the economic security of the enterprise. *Scientific Bulletin of the Ivano-Frankivsk National Technical University of Oil and Gas. Series: Economics and management in the oil and gas industry*, 1, 155-162. [in Ukrainian].

5. Krylenko, V. I., Danik, N. V., and Kolchenko, S. P. (2019). Financial controlling as a progressive form of internal control of the enterprise. *Young scientist*, 2(1), 267-269. [in Ukrainian].

6. Aleskerova, Yu. V., and Shimanska, O. P. (2017). Financial controlling at small business enterprises. *Economic Bulletin of the Zaporizhzhya State Engineering Academy*, 6(2), 52-56. [in Ukrainian].

7. Rudyka, V. I., Maiboroda, O. V., Maiboroda, O. E., Moskalenko, G. I. (2017). Financial controlling in the enterprise management system. *Economic space*, 120, 140-151. [in Ukrainian].

8. Kostyrko, L. A., and Sereda, O. O. (2017). Financial controlling regulation of enterprise activity. *Journal of economic reforms*, 2, 69-76. [in Ukrainian].

Tetyana Kladnytska, PhD in Economics, Associate Professor, Department of Accounting and Finance, University of Economics and Entrepreneurship, Ukraine
Iryna Artimonova, PhD in Economics, Associate Professor, Department of Finance, Banking and Insurance, Bila Tserkva National Agrarian University, Ukraine
Iryna Kemenyash, PhD in Economics, Associate Professor, Department of Accounting and Finance, University of Economics and Entrepreneurship, Ukraine
Nadia Svynous, Doctor of Philosophy in the Field of Management, Assistant, Department of Accounting and Finance, University of Economics and Entrepreneurship, Ukraine

ORGANIZATIONAL APPROACHES TO THE FORMATION OF THE FINANCIAL CONTROL SYSTEM IN THE ACTIVITIES OF FINANCIAL MARKET PARTICIPANTS

Abstract
Introduction. The modern economy is characterized by the introduction of integrated business process management systems that allow optimizing the process of making and controlling management decisions based on the formation and use of an information-analytical model, which contributes to the optimal use of the company's investment resources in the long term. In this, when regulating financial market processes, there is an urgent need to implement a controlling system that allows you to take into account the above circumstances and build a system of effective management of investment resources.
Goal. Based on the generalization of research by scientists and the practical experience of business entities, offer practical recommendations on the formation of a financial controlling system for financial market participants.
Method (methodology). The methods of system analysis and theoretical generalization, comparative analysis and synthesis, historical-logical and functional-systemic approach were used to solve the problems.
The results. The concept of financial controlling, proposed by the author, defines financial controlling as a process-type system, which is a mechanism of interconnected, mutually complementary elements to realize the goal of the functioning of an economic entity - increasing the efficiency of the functioning of an economic entity in the conditions of a constantly changing external environment, and also maximizing the ownership of its shareholders.

Keywords: financial controlling; financial market; entity; business process; control.

Cite as: Kladnytska, T., Artimonova, I., Kemenyash, I., and Svynous, N. (2023). Organizational approaches to the formation of the financial control system in the activities of financial market participants. *Economic analysis,* 33 (4), 143-149. DOI: https://doi.org/10.35774/econa2023.04.143